

30 Ιουνίου, 1992

[ΠΙΚΗΣ, ΚΟΥΡΡΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΑΡΤΕΜΙ-
ΔΗΣ, Δ/στές]

ΝΙΚΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΜΗΛΙΩΤΗ,

Εφεσείων - Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟ-
ΝΟΜΙΚΩΝ,

Εφεσίβλητης - Καθ' ης η αίτηση.

(Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 948).

*Συνταγματικό Δίκαιο — Άρθρο 28 του Συντάγματος — Αρχή της ισό-
τητας — Παραβίασή της — Δυσμενής διάκριση — Τίθεται θέμα
ίσων μέτρων όταν οι περιπτώσεις είναι όμοιες.*

5 Η έφεση αυτή στράφηκε κατά της νομιμότητας της απόφασης του Πρωτόδικου Δικαστηρίου το οποίο απέρριψε προσφυγή του εφεσείοντα κατά της απόφασης του Διευθυντή του Κρατικού Λαχείου να μην αποδεχθεί αίτημα του εφεσείοντα για ανταλλαγή 500 λαχείων, των οποίων η προθεσμία εξαργύρωσης είχε λήξει, με άλλα ίσης αξίας ή για καταβολή προς αυτόν των τυχόν κερδών.

10 Ο κύριος ισχυρισμός του εφεσείοντα στην προσφυγή ήταν πως η επίδικη απόφαση παραβίαζε το άρθρο 28 του Συντάγματος διότι ο Διευθυντής του Κρατικού Λαχείου είχε αποδεχθεί επιστροφές λαχείων από την Παγκύπρια Ομοσπονδία Αποκατάστασης Αναπήρων (Π.Ο.Α.Α.) και την Παγκύπρια Οργάνωση Βιοτεχνικών Επαγγελματιών Καταστηματαχών (Π.Ο.Β.Ε.Κ.). Ο ισχυρισμός του
15 αυτός είχε απορριφθεί από το πρωτόδικο Δικαστήριο διότι οι επιστροφές εκείνες εδίδονταν πάντοτε πριν από την ημέρα και ώρα της αντίστοιχης κλήρωσης και επομένως δεν υπήρχε δυσμενής διά-
20 κριση κατά παράβαση του Άρθρου 28 του Συντάγματος διότι οι περιπτώσεις ήταν ανόμοιες και δεν τίθετο θέμα ίσων μέτρων.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την έφεση, αποφάσι-
σε ότι:

25 Δεν υπήρξε καμιά δυσμενής διάκριση και επομένως καμιά πα-
ράβαση του Άρθρου 28 του Συντάγματος, διότι τίθεται θέμα ίσων
μέτρων όταν οι περιπτώσεις είναι όμοιες.

Οι περιπτώσεις της αποδοχής από το Διευθυντή των Κρατικών
Λαχείων, της επιστροφής λαχείων από την Π.Ο.Α.Α. και την

Π.Ο.Β.Ε.Κ., διαφέρουν από την προκειμένη περίπτωση. Στις περιπτώσεις επιστροφής λαχείων από μέρους της Π.Ο.Α.Α. και της Π.Ο.Β.Ε.Κ., οι επιστροφές γίνονταν πάντοτε πριν από την ημερομηνία και ώρα της αντίστοιχης κλήρωσης και όπως φαίνεται διατίθονταν αμέσως σε άλλους. Ενώ, στην υπό εξέταση υπόθεση, έγινε απόπειρα της επιστροφής των λαχείων μετά την ημερομηνία λήξης των λαχείων και μετά τη λήξη της προθεσμίας για εξαργύρωση των τυχερών λαχείων.

5

Έφεση απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

10

Αναφερόμενες Υποθέσεις:

Republic v. Nishan Arakian & Others (1972) 3 CLR 294.

Picrides v. Republic (1985) 3 CLR, 465.

Έφεση.

Έφεση εναντίον της απόφασης του προέδρου του Ανώτατου Δικαστηρίου Κύπρου (Α. Λούζου, Π) που δόθηκε την 10ην Ιουνίου 1989 (Αριθμός προσφυγής 496/88) με την οποία απερρίφθη η προσφυγή του εφεσελόντα με την οποία ζητούσε δήλωση του Δικαστηρίου ότι η απόφαση του Διευθυντή του Κρατικού Λαχείου ήταν άκυρη.

15

Εφεσελών - αιτητής παρουσιάσθη αυτοπροσώπως

20

Στ. Θεοδούλου, Ανώτερος δικηγόρος της Δημοκρατίας για τον εφεσιβλήτο - καθ' ου η αίτηση.

Cur. adv. vult.

ΠΙΚΗΣ, Δ.: Την ομόφωνη απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής κ. Α. Κούρης.

25

ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ. ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Η έφεση στρέφεται εναντίον της απόφασης του Προέδρου του Δικαστηρίου τούτου, ο οποίος κατά την άσκηση της πρωτοβάθμιας αναθεωρητικής του δικαιοδοσίας, απέρριψε την προσφυγή του εφεσελόντα με την οποία ζητούσε δήλωση του Δικαστηρίου ότι η απόφαση του Διευθυντή του Κρατικού Λαχείου ήταν άκυρη.

30

Ο εφεσεύοντας με την προσφυγή του ζητούσε από το Δικαστήριο την πιο κάτω θεραπεία:

5 "Πλήρη συμμόρφωση προς τις διατάξεις των άρθρων 179, 28 & 8 του Συντάγματος διά να καταστή δυνατή η ανταλλαγή μιας δεσμίδας εκ 500 λαχείων κρατικών τύπου αυτόματα, περιουσίας του αιτητή με αριθμούς 101-0210.001 μέχρι 500, συνολικής αξίας 175 λιρών των οποίων ο αιτητής κατέβαλε την αξίαν προς 10 ως άνω λαχεία ατυχώς απολέσθησαν υπό του αιτητή η δε αξία των, καθώς και οιαδήποτε τυχόν κέρδη τα οποία ενδέχεται να ευρίσκονται εντός αυτών, περιήλθαν εις την κατοχήν και απόλυτον κυριότητα του καθ' ου η αίτηση, όστις και αρνείται να τα ανταλλάξει με 15 άλλα ίσης αξίας, αλλ' ούτε και αποδέχεται συμβιβαστικήν πρόταση του αιτητή όπως καταβάλει προς αυτόν τα τυχόν κέρδη."

Ο εφεσεύοντας είναι πράκτορας του Κρατικού Λαχείου. Στις 15/6/87 προσήλθε στα Γραφεία του Κρατικού 20 Λαχείου και αγόρασε 2,000 αυτόματα (ξυστά) λαχεία (τέσσερις δεσμίδες των 500 λαχείων), μεταξύ των οποίων και τα εν λόγω λαχεία, με αριθμούς 101-0207-001 μέχρι 500, αξίας £175. Τα αυτόματα αυτά λαχεία, δεν έχουν ημερομηνία λήξεως, αλλά εξαργυρώνονται σε μια περίοδο που 25 ορίζεται από το Διευθυντή Λαχείων.

Οι πιο πάνω σειρές του αυτόματου λαχείου, βρίσκονταν σε κυκλοφορία από την 1/6/87 μέχρι την 28/12/87. Το Κρατικό Λαχείο με γνωστοποίηση που δημοσιεύτηκε στην 30 Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 4/12/87, καλούσε τους κατόχους των τυχερών αυτόματων λαχείων να τα παρουσιάσουν για εξαργύρωση μέχρι τις 28/12/87.

Επιπρόσθετα, το Κρατικό Λαχείο εξέδωσε εγκύκλιο προς όλους του πράκτορες και λαχειοπώλες, με την οποία 35 έδιδε τελευταία ειδοποίηση για την εξαργύρωση των αυτόματων λαχείων, ορίζοντας σαν τελευταία προθεσμία για εξαργύρωση την 28/12/87. Δύο αντίγραφα της ίδιας ειδο-

ποίησης, αναρτήθηκαν στην πινακίδα των Γραφείων του Κρατικού Λαχείου για περίοδο τουλάχιστον ενός μηνός πριν την ημερομηνία της ακύρωσης.

Στις 31/12/87, με διορθωτικό ένταλμα, το Κρατικό Λαχείο μετέφερε στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας όλα τα αξιήτητα κέρδη των πιο πάνω αυτόματων λαχείων. 5

Στις 18/4/88, ο αιτητής πήγε στα Γραφεία του Κρατικού Λαχείου με τα πιο πάνω αυτόματα λαχεία και ζήτησε να τα ανταλλάξει με άλλα αυτόματα λαχεία, νεώτερης έκδοσης, ή να εξαργυρώσει τα τυχερά λαχεία που τυχόν η δέσμη θα περιλάμβανε. Ο λόγος που επέβαλλε την πιο πάνω ενέργεια του εφeseιλοντα, ήταν ότι έβαλε τους πιο πάνω λαχνούς κάτω από το κάθισμα του αυτοκινήτου του, τους οποίους ξέχασε και βρήκε τα λαχεία τέσσερις μήνες μετά την ακύρωσή τους από τις αρμόδιες αρχές. Ο Διευθυντής του Κρατικού Λαχείου αρνήθηκε τις απαιτήσεις του αιτητή, διότι κατά την άποψή του δεν είχε το δικαίωμα να ανταλλάξει τους παλιούς λαχνούς ή να εξαργυρώσει τυχόν τυχερά λαχεία όταν τόσο οι εισπράξεις από την πώληση όσο και τα αξιήτητα κέρδη, δημοσιεύθηκαν και μεταφέρθηκαν στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας. Και τούτο, διότι οι περί Κυβερνητικών Λαχείων Κανονισμοί του 1956, όπως τροποποιήθηκαν, δεν επέτρεπαν την ικανοποίηση του αιτήματος του εφeseιλοντα. 10 15 20

Επισημαίνεται ότι στο πίσω μέρος των αυτόματων λαχείων, αναγράφεται ότι "Οι λαχνοί που κερδίζουν δεν δημοσιεύονται. Εξαργυρώνονται σε πρόσωπα που παρουσιάζουν τους λαχνούς που κερδίζουν, μέσα σε μια περίοδο που ορίζεται από το Διευθυντή Λαχείων....". 25

Οι σχετικοί Κανονισμοί είναι οι περί Κυβερνητικών Λαχείων Κανονισμοί του 1956 (Κ.Δ.Π. 418/56) όπως τροποποιήθηκαν από τις Κ.Δ.Π. 445/61, 36/64, 346/69, 52/72, 235/76 και 187/79, που θ' αναφέρονται ως οι Κανονισμοί. 30

Είναι κοινό έδαφος ότι τα Κρατικά Λαχεία προπωλούνται στους πράκτορες σύμφωνα με τον Κανονισμό 12(3) 35

που προβλέπει για την προσληρωμή του τιμήματος του λαχείου από τον πρῶκτορα. Κατά συνέπεια, η επιστροφή ή ανταλλαγή λαχείων δε γίνεται δεκτή, ούτε και εάν όπως προβλέπει ο Κανονισμός 10 δεν εξαγγυρωθεί τυχερό λαχείο με τον τρόπο και μέσα στη χρονική περίοδο που καθορίζεται από τον Κανονισμό 9. Αν ο αριθμός του λαχείου που κέρδισε έχει δεόντως δημοσιευτεί, όπως προβλέπεται στον Κανονισμό 8, τα έσοδα του λαχείου θα κατάσχονται από τη Δημοκρατία μετά την εκπνοή της περιόδου αυτής και θα μεταφέρονται στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας για σκοπούς αναπτύξεως.

Ο εφeseionτας πρόβαλε ως λόγο ακύρωσης της επίδικης απόφασης ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου, ότι η άρνηση του Διευθυντή των Κρατικών Λαχείων να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις του, παραβιάζει το άρθρο 28 του Συντάγματος, διότι δέχτηκε ή αποδέχτηκε επιστροφές λαχείων από την Παγκύπρια Ομοσπονδία Αποκατάστασης Αναπήρων (Π.Ο.Α.Α.) και την Παγκύπρια Οργάνωση Βιοτεχνών Επαγγελματιών Καταστηματαρχών (Π.Ο.Β.Ε.Κ.).

Τα γεγονότα αναφορικά με την επιστροφή λαχείων από την Π.Ο.Α.Α. και την Π.Ο.Β.Ε.Κ., εμφανίζονται από την ένορκη δήλωση του Αλεξανδρίδη που είναι Προϊστάμενος του Κρατικού Λαχείου, που ανέφερε ότι έγιναν επιστροφές μόνο για τα εβδομαδιαία λαχεία πέντε κληρώσεων του 1988 και ότι οι επιστροφές εδίνονταν πάντοτε πριν από την ημέρα και ώρα της αντίστοιχης κλήρωσης.

Ο Πρόεδρος στην απόφασή του έκρινε ότι δεν υπήρξε δυσμενής διάκριση κατά παράβαση του Άρθρου 28 του Συντάγματος, διότι οι περιπτώσεις ήταν ανόμοιες και δεν τίθετο θέμα ίσων μέτρων. Στην απόφασή του ανέφερε τα εξής:

"Είναι φανερό ότι πρόκειται περί άλλου τύπου λαχείων και περί επιστροφής από Οργάνωση προ της ημερομηνίας της κληρώσεως και όπως φαίνεται διατέθησαν αμέσως σε άλλους. Υπάρχουν λοιπόν πολλά στοιχεία που διαφοροποιούν τις περιπτώσεις εκείνες

με την υπό εξέταση υπόθεση.

Ως εκ τούτου έχω καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η άρνηση των καθ' ων η αίτηση να δεχθούν επιστροφή των λαχείων του αιτητή μετά την ορισθείσα ημερομηνία και η άρνησή τους να εξαργυρώσουν τα λαχεία που υπήρχαν μέσα στις δέσμες αυτές, τα οποία θα μπορούσε να βρεθούν ότι κέρδισαν, έγινε σύμφωνα με το Νόμο και τους Κανονισμούς που διέπουν τα κρατικά λαχεία και ότι καμιά δυσμενής διάκριση υπήρξε και επομένως καμιά παράβαση του Άρθρου 28 του Συντάγματος, διότι τίθεται θέμα ίσων μέτρων όταν οι περιπτώσεις είναι όμοιες." 5 10

Με την έφεσή του ο εφεσεύωντας επιδιώκει ανατροπή της πρωτόδικης απόφασης για το λόγο ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο έσφαλε στην κρίση του ότι δεν υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 28 του Συντάγματος. 15

Συμφωνούμε με την πρωτόδικη απόφαση, ότι δεν υπήρξε καμιά δυσμενής διάκριση και επομένως καμιά παράβαση του Άρθρου 28 του Συντάγματος, διότι τίθεται θέμα ίσων μέτρων όταν οι περιπτώσεις είναι όμοιες (Βλέπε, μεταξύ άλλων, *Republic v. Nishan Arakian & Others* (1972) 3 CLR 294 και τις υποθέσεις που αναφέρονται σ' αυτήν, (ιδιαίτερα τις υποθέσεις του Συμβουλίου Επικρατείας της Ελλάδας, αρ. 1273/65 και 1215/69) και *Pierides v. Republic* (1985) 3 CLR 465, 469). 20 25

Οι περιπτώσεις της αποδοχής από το Διευθυντή των Κρατικών Λαχείων, της επιστροφής λαχείων από την Π.Ο.Α.Α. και την Π.Ο.Β.Ε.Κ., διαφέρουν από την προκειμένη περίπτωση. Στις περιπτώσεις επιστροφής λαχείων από μέρους της Π.Ο.Α.Α. και της Π.Ο.Β.Ε.Κ., οι επιστροφές γίνονταν πάντοτε πριν από την ημερομηνία και ώρα της αντίστοιχης κλήρωσης και όπως φαίνεται διατίθονταν αμέσως σε άλλους. Ενώ, στην υπό εξέταση υπόθεση, έγινε απόπειρα της επιστροφής των λαχείων μετά την ημερομηνία λήξης των λαχείων και μετά τη λήξη της προθεσμίας για εξαργύρωση των τυχερών λαχείων. 30 35

Για τους πιο πάνω λόγους, έχουμε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ο εφεσείοντας δε θεμελίωσε τον προβαλλόμενο λόγο έφεσης και συνεπώς η έφεση αποτυγχάνει και απορρίπτεται και η επίδικη απόφαση επικυρώνεται.

5 Καμιά διαταγή για έξοδα.

Έφεση απορρίπτεται χωρίς έξοδα.